

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 1/2019-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 2B, Pezinok, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 78/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 78/2013 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 20. marca 2013 okresnému súdu žalobu o zaplatenie odškodného v sume 6 855,92 € s príslušenstvom proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako odporcovi. Okresný súd ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu podľa tvrdenia sťažovateľa vo veci nerozhodol a nenariadil ani jedno pojednávanie.

3. Sťažovateľ uvádza, že „*podal dňa 11.04.2016 k rukám predsedu okresného súdu sťažnosť na prietahy*“, pričom zdôrazňuje, že „*pani podpredsedníčka Okresného súdu Pezinok listom č. k. Spr. 2031/2016 zo dňa 09.05.2016 /príloha č. 5/ rozhodla, že sťažnosť sťažovateľa na prietahy je dôvodná*“.

4. Sťažovateľ je presvedčený, že „*vzhľadom na celkovú dĺžku kompenzačného konania (toho času v trvaní viac ako 5 rokov a 9 mesiacov) a neefektívny postup okresného súdu je namieste konštatovanie, že v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky*“.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. *Základné právo [redacted] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v kompenzačnom konaní vedenom pod č. k. 4C/78/2013 porušené boli.*

2. *Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 4C/78/2013 konal bez zbytočných prietahov.*

3. *[redacted] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.500,- Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.*

4. Mgr. [REDACTED] priznáva úhradu trov konania v sume 315,84 Eur, ktoré je Okresný súd Pezinok povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne - advokátky JUDr. Emílie Korčekovej do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáhoch (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

9. Z obsahu sťažnosti, ako i z jej petitu vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 78/2013.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

11. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že po doručení žaloby (20. marca 2013) okresnému súdu bola vec z dôvodu dlhodobého ochorenia a pretrvávajúcej práceneschopnosti zákonnej sudkyne opakovane prerozdelená do iného súdneho oddelenia, až napokon bola opäť vrátená pôvodnej zákonnej sudkyňi. Napadnuté konanie bolo uznesením okresného súdu č. k. 4 C 78/2013-32 z 3. mája 2016 prerušené až do skončenia iného konania okresného súdu. Na základe odvolania sťažovateľa proti uvedenému uzneseniu rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 30. januára 2017 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil. Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ 20. marca 2017 dovolanie. Spis bol následne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o dovolaní. Najvyšší súd uznesením z 8. februára 2018 dovolanie sťažovateľa odmietol a zákonná sudkyňa následne nariadila vo veci termín pojednávania na 3. júl 2018. Pred jeho uskutočnením však oznámila svoju zaujatosť a pojednávanie bolo zrušené. Po vylúčení zákonnej sudkyne z pojednávania a rozhodovania veci a pridelení veci novému zákonnému sudcovi bol nariadený termín pojednávania na 22. október 2018. Okresný súd na tomto pojednávaní rozhodol rozsudkom tak, že žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

12. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02), podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach judikoval, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

13. Z obsahu s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľ pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu využil možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a 11. apríla 2016 podal s'ťažnosť na priet'ahy v konaní adresovanú predsedovi okresného súdu. Do uvedeného dátumu nepreukázal, že by si práva, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, chránil iným spôsobom.

Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal s'ťažovateľ právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný prostriedok nápravy, ktorý mal s'ťažovateľ k dispozícii a úspešne ho aj využil ešte pred podaním s'ťažnosti ústavnému súdu. Po prešetrení vybavenia s'ťažnosti podpredsedníčkou okresného súdu z 9. mája 2016, ktorá uznala dôvodnosť s'ťažnosti, okresný súd už v zásade plynulo vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu veci a napokon 22. októbra 2018 aj meritórne rozhodol.

Skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná s'ťažnosť na priet'ahy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie, pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení na účely nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08).

Postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol bez priet'ahov (o čom svedčí najmä uznesenie krajského súdu o zrušení rozhodnutia o prerušení konania), avšak po využití účinných prostriedkov nápravy sa postup okresného súdu nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd mohol postup okresného súdu v napadnutom konaní po prípadnom prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie kvalifikovať ako

porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2019